

Autor: Mgr. Bc. Štěpán Rudolf

Název práce: Obrazy zkázy v Ámosových vizích

Vedoucí práce: doc. Mgr. Jiří Beneš, Th.D.

Oponent: ThDr. Eva Vymětalová Hrabáková, Th.D.

V „Úvodu“ (s. 7–9) autor velice přehledně a přesně seznamuje čtenáře s metodickým postupem i myšlenkovým seřazením kapitol. Zdůvodňuje svoji volbu tématu a doceňuje literární úroveň analyzovaných textů. Proč byste začlenil do zlatého fondu literatury zrovna Ámose? (Nebo se jedná o ilustrativní hyperbolu?) Štěpán Rudolf seznamuje s převažujícími zdroji své práce a pregnančně formuluje cíle práce.

Zaujalo mě spojení izraelský zlatý věk. Vysvětlete ho, prosím.

U Asýrie zmiňujete „...období třech slabých králů (právě v období vlády Jarobeáma II)“ (s. 11). **O jaké asyrské krále se jedná a proč přímo uvádíte, patrně ovlivněn zdroji, že jejich vláda byla slabá?**

Autor píše poutavě. Umí vhodně pracovat s vybranou primární i sekundární literaturou. Chybí mi ilustrace o kolonizaci z asyrských análů (s. 12). Jen naznačuje, ale nedokládá.

Vysvětlete prosím pojmy „vztah k transcendenci“ a „intelektuální disidentství“. (s. 16)

Zajímavý je autorův obraz a výklad Hospodina soudce na stranách 19–21.

Otázka spravedlnosti u Ámose

Vysvětlete znovu pojetí dne Hospodinova u Ámose, proč je v temném hávu? Autor načrtává problematiku, připouštějící kolektivní vinu Izraele, zatvrzelost, jež vede k vpádu a nadvládě cizí velmoci.

Štěpán Rudolf věnuje velkou pozornost všem Ámosovým ilustracím sociální nespravedlnosti, polarizuje bohaté a zhýralé městské obyvatele na jedné straně a zbědované a bezbranné venkovany na straně druhé. To je velmi pozoruhodná, ne však úplně nová, teorie kritiky upadajících měst pozdní doby bronzové, začátku železné a počátek nových státních útvarů, které stojí i na činech venkovského obyvatelstva. Je alarmující, že právo a kultická poctivost se nedrží v branách měst, ale mimo ně. Přitom městská kultura a vzdělanost je kompetentnější k tvorbě účinnějších zákonných ustanovení. (Autor může srovnat například s Chamurappiho zákoníkem a zdůvodněním jeho zveřejnění).

Autor se detailně zabývá kritikou kultu, jež je zapsána v Ámosových proroctvích. Je zřejmé, že v období, k němuž se prorokova slova vztahují, nebyla jednoznačná ani Hospodinova monolatrie, natož pak monoteismus. (Zde trochu postrádám reflexe například od *Angeliky Berlejung, Náboženské dějiny starověkého Izraele*). Ohavností v Hospodinových očích je však společenská nespravedlnost, utiskování slabých a nemoudré zacházení s ekonomickými prostředky. To vše navíc překryté zdánlivou rituální zbožností. Na tomto místě bych s autorem studie souhlasila v tvrzení, že Ámosova prorocká slova dnes promlouvají s nebývalou naléhavostí. Religionistickou terminologií jde o napětí vnější a vnitřní zbožnosti. Jedině vnitřní zbožnost, podepisující se na lidském životě, ukazuje na tvorbu pravého vztahu s Bohem.

V práci mě pozitivně zaujala diplomantova práce s hebrejským textem. V jedné z vět zvýrazňuje sloveso „chalel“, což je sloveso s mimořádně pozoruhodnou etymologií v kontextu hebrejském i obecně v semitských jazycích. Některé jeho významy jsou dokonce protikladné. **Autora práce prosím, aby nám o jeho užití pohovořil ještě obšírněji, než na straně 32.** Zmiňovaná terminologie je případná, ale pro pořádek chybí odkazy na použité slovníky, lexikony apod.

Ámosovy vize

V úvodním pojednání Š. Rudolf uvádí, že vize obnovy po líčení zkáz a hrozeb je jakýmsi dodatkem pozdějších tradentů, kteří se od původních „hypotetických“ důrazů proroka Ámose vzdálili a jeho slovo závěrečně uhladili. **(Na jednu stranu se jedná o celkem obvyklý postup, podle něhož garanti tradice upravují svědectví svých členů, na druhou stranu by mě zajímalo, kde berete jistotu, že Ámos nemohl navzdory nebezpečí a problematickým scénářům vnímat i nadějná východiska? Vede Vás k tomu odlišná práce s motivy a textem v závěru vizí, či co konkrétně?)** A to zejména proto, že u velmi pregnantní formulace na s. 33 postrádám odkaz na reflektovanou literaturu. **Jedná se tedy o Vaši vlastní hypotézu?**

Autor důkladně a z hlediska literární a textové kritiky správně analyzuje strukturu vizí, která má pevný řád.

U jednotlivých vizí rozkrývá pozoruhodný strukturální jazykový model. Ještě zajímavější by byla struktura ilustrovaná na hebrejském textu, a posléze vlastním autorovu překladu. Škoda, že tomu tak není. Diplomant v poznámce 34 i dalších s překladem hebrejského textu neuvádí citační zdroj překladu (*Český ekumenický překlad*), což je odbornou chybou.

V komentáři k vizím autorovi vypadlo hebrejského sloveso „hironi“, o jehož významu píše na s. 37.

Diplomant velice precizně a obhájitelně interpretuje vize, záměrně vyzdvihují obraz lapeného ptáka, který je známým staroorientálním obrazem útisku slabšího vládce silnějšími (Srov. Publikaci *Jako pták v kleci...*), (s. 46).

Pozoruhodná je též Š. Rudolfem zmiňovaná sukcese vizí, odpovídající jednotlivým fázím zemědělského roku. (s. 48) **Zajímalo by mě, jací konkrétní badatelé takto uvažují?**

Pozorujete rozdíl mezi tzv. oficiálními proroky a proroky oznamujícími Hospodinovo slovo, vhod nevhod? Pokud ano, charakterizujte jej při obhajobě.

Formálně:

Autor na řadě míst cituje či parafrázuje neúplně, což je v případě odborné práce nedostatkem.

s. 10 za námořním obchodem chybí čárka. S. 11 chybí čárka před Asýrií. Chybí čárky v dalším souvětí.

Chybí tečky za řadovými číslovkami psanými římskými číslicemi. Má to nějaký důvod?

Poznámka 1 – neúplná citace.

Poznámka číslo 8 – neúplná citace. Pokračování s. 16.

V *Závěru* (s. 55–56) Štěpán Rudolf předkládá stěžejní témata, jež vyplynula z jeho práce s biblickým textem. Kořen problémů, k nimž Izrael směřuje, vidí v rozvíjející se sociální nespravedlnosti. Jeho argumentace je velmi solidní a literárně působivá.

Použitá primární i sekundární literatura je pro bakalářskou práci dostačující, některé tituly jako například *Ámos* od *Adama Mackerleho* a v posudku zmiňované *Náboženské dějiny starověkého Izraele* v práci trochu postrádám. Nehledě na to, že autorovy jazykové kompetence mu otevírají možnosti k využití zdrojů Academia.edu či jiných odborných platforem. Do budoucna je vřele doporučuji.

Závěr:

Celkově práci hodnotím velmi kladně s výtkou přešlapů v oblasti citování literatury a ojedinělých gramatických chyb. Před obhajobou navrhuji hodnocení **výborně (1)** až **velmi dobře (2)**.

V Praze

ThDr. Eva Vymětalová Hrabáková, Th.D.

8. června 2022